

RUM-KASTÉLY EGYMI

X. CSIGA – TÚRA

2018.05.24-25.

Domjánné Éder Marietta

Rum, 2018. 06. 12.

X. CSIGA – TÚRA

„A” állomás

”Magad uram, ha szolgád...”

Az érkező csapatok tarisznyát varrtak, melyet bármilyen technikával elkészíthettek. Segítségül a tarisznyák elő voltak hímezve, varrva, a csoportoknak csak a tarisznya oldalát kellett összevarrnia, illetve textilfilccel, pompommal, kifúrt csigaházzal, gombbal díszíthették még a tarisznyájukat.

Amíg egy-egy ember varrta a tarisznyát, a többiek a túrával kapcsolatos képeket, emblémákat színezték, a háttérben pedig az elmúlt évek túrájáról szóló videót nézhették az interaktív tábla segítségével. Közben az általunk feltett kérdésekre válaszokat adtak, ami a tarisznya készítéséről szólt. A csapatok mind nagyon ügyesek voltak, kik a gyorsaságban, kik a technikában, érdeklődésben, díszítésben, egyediségben tűntek ki. A csoportok munkáját csigapénzzel jutalmaztuk, a Menetlevelükön pedig véleményezhettük a csapatok munkáját. A tarisznyák legtöbbször a diákok varrták, díszítették, a kísérő felnőttek pedig szükség esetén segítettek. Minden diák lelkes volt, a tarisznyák kivétel nélkül mind egyediek lettek. A továbbiakban ebbe gyűjtötték a csapatok a kapott csigapénzeket.

„B” állomás

„Mindent tudó botocskám”

Az első állomások egyike volt a vándorbotkészítés. Az állomásra érkezők először megfogalmazták, szerintük miért jó, ha a túrázók, vándorbottal vágnak neki a túrának. Ezek után két részből álló vándorbotot készítettek maguknak, amelyet tetszés szerint díszíthettek is. Mindenekelőtt közösen kiválasztottak egy botot, amely a vándorbot alapját képezte. Erre kellett egy fából előre kifaragott csigát rárögzíteni markolat gyanánt, majd az így elkészült botot tetszés szerint lehetett díszíteni.

A csapat minden tagjának - gyermeknek és felnőttnek egyaránt - hozzá kellett tenni valamit a közös munkához, ezzel is erősítve a csapatszellemet. A munkafolyamat ragasztásból, csapolásból és a díszítés különböző fázisaiból állt. Minden részfeladat végrehajtásában 2-3 ember munkálkodott együtt. Csak közösen tudták a ragasztót a botba előre befűrt lyukba nyomni, hiszen egyvalaki tartotta a botot, amíg a másik nyomta a ragasztót. Ebbe a lyukba egy kiskalapáccsal egy csapatot kellett kalapálni, melynek során nagyon figyelni kellett a saját és a munkában még résztvevő társak biztonságára. Erre a csapra egy másik túrázó ráhelyezte az előre kifaragott csiga díszet, amelyet csak megfelelő erőfeszítéssel tudtak a helyére illeszteni. Nagyfokú figyelemre és összpontosításra volt szükség, hogy a csap ne törjön el a túlzott fizikai erőfeszítés következtében. A fenti munka alatt a többiek szalagokból és fonalakból kreativitásuk és szépérzékük használatával különböző díszítőelemeket készítettek, amelyekkel utolsó fázisként a vándorbotot díszítették.

Az állomáson a diákok szívesen vettek részt a feladatokban, hiszen egy olyan eszközt készítettek, amelyet a túrán végig magukkal vihetnek, ha kellett használhattak, nézegethettek. Többen elmondták, hogy most fogták a kezükben először valódi kalapácsot, vagy most tudták meg milyen állagú a faragasztó.

„C” állomás

„Egy találat, egy pogácsa”

Az állomás neve sokat elárul a feladat témájáról, a konkrét munka azonban titok volt az összes csapat előtt. Mindenki izgatottan lépett be a Mocorgó terembe, csodálkozó tekintetek fürkészték a dekorációt. A szemfülek már a találos kérdés előtt megfejtették, hogy a feladat pogácsa sütés lesz, hiszen adott a kemence, tepsí és a péklapát.

A feladat célja játékos, mozgásos feladat során „kisütni” a pogácsát, amit a hosszú túra során később elfogyaszthattak a csapatok. Első lépésként egy lyukas tepsiben egyensúlyozva, a megfelelő helyre kellett pottyantani a pogácsatésztát helyettesítő teniszlabdákat. A mozgáskoordináció fejlesztése és a sorrendiség betartása mellett nem utolsó sorban csapatmunkára és együttműködésre is szükség volt. A „kidagasztott pogácsákat” a sütőlapát segítségével, közösen a kemencébe kellett helyezni. A sütés ideje alatt a kisebbek a témához kapcsolódó mondókákat, dalokat, meseelemeket idéztek fel. A nagyobbak pedig a kedvenc ízvilágukról ábrándoztak. Végül, egy kis varázslatnak köszönhetően előkerült a frissen sült, valódi pogácsa, amit ismét a sütőlapáttal, közös erővel kellett kiemelni a kemencéből. A feladat összetettsége ellenére valamennyi csapat, kicsik és nagyok, ügyesebbek és segítségre szorulóknak egyaránt igyekeztek a maximumot kihozni magukból. Így végül az „Egy találat, egy pogácsa” elnevezésű állomás eredeti célján, a mozgásfejlesztésen túl sokkal többet adhatott a résztvevőknek. Megtanultak egymásért, egy közös célért és csapatban dolgozni.

1. állomás

„Tanácsadó házikó”

Az első állomáson a túrázók az egészségügyi- és az elsősegély nyújtással kapcsolatos ismereteikről adtak számot játékos keretek között, cselekedtetéssel, valós eszközök használatával. A túrázáshoz szükséges, célszerű, praktikus eszközök, ruhák, cipők kiválogatása is feladat volt. Nehezítés képpen egyéb, nem túrázáshoz szükséges tárgyak, eszközök is szerepeltek a tárgyhalmban. Eseményképek, betűrejtvények segítségével megfogalmazták, hogy vajon mi is vár rájuk a túra folyamán. Hol fognak túrázni, milyen állatokkal találkozhatnak, mit tegyenek, ha elfáradtak, ha jó a kedvük, akkor mit csináljanak, és mi az, ami tilos a túra folyamán.

A feladatmegoldás szerepjátékkal kezdődött. A csoport egyik tagjának „kificamodott” túrázás közben a bokája, sajnos gyalog nem mehetett tovább. A csoportnak közösen kellett megoldani, hogy társuk eljusson a „Csiga-doktor” házába. Az odavezető út számos akadályon keresztül vezetett. A társ segítségével keresztül átéltek a

túrázók a közösségért közösségben való tevékenykedést. A „Csiga-doktor” házában a „kificamított bokát” egy csapattagnak fáslival rögzítenie kellett.

A csoport további három tagjának a túrázáshoz szükséges felszerelés összeállítása volt a feladata. Az összegyűjtött tárgyak, eszközök közül azokat kellett kiválogatniuk és egy hátizsákba bepakolniuk, melyek célszerűek, praktikusak, fontosak lehetnek a túrázás alatt.

Az adott tárgyak, eszközök, praktikus kiegészítők megnevezésével, szükséges illetve nem szükséges fogalmak használatával fejlődött gondolkodásuk, beszédük, szókincsük bővült. Segítette a feladat a mindennapi életben, az esetlegesen előforduló helyzetekben döntési képességük fejlődését.

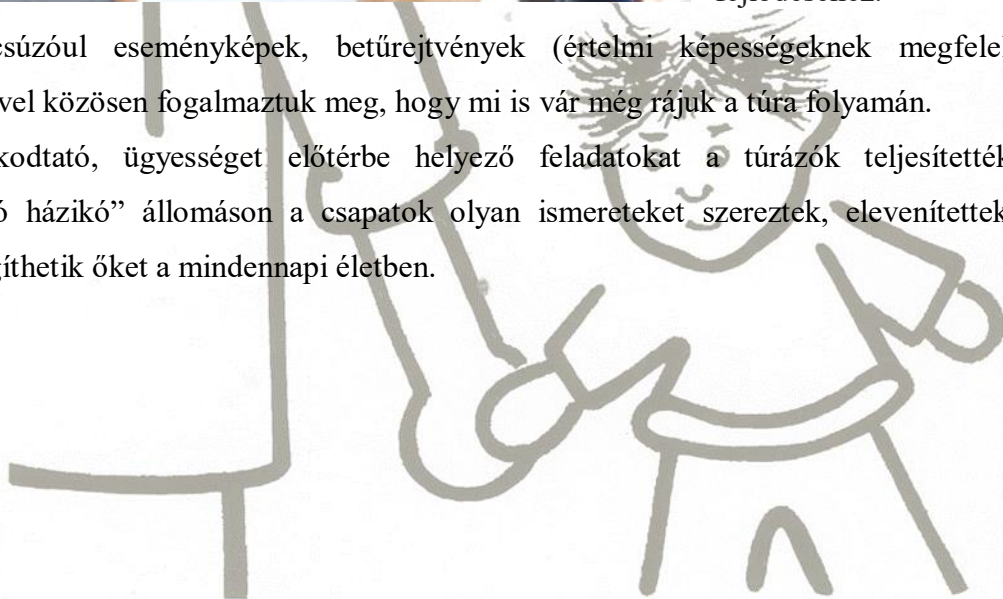
A harmadik részfeladatban a rovarok (méh, darázs, szúnyog, kullancs) okozta veszélyekre, azok elleni védekezésre, teendőkre hívtuk fel a figyelmet. Bemutattuk az eszközöket, azok használatát, majd megkértük a csapattagokat, hogy csoportosítsák azokat a rovaroknak megfelelően. A feladat hozzájárult a közvetlen környezetükben élő élőlények,

azok által okozott lehetséges sérülések megismeréséhez. Az eszközök gyakorlati használata (spray-k, ragtapasz, fertőtlenítőszer, mull-lap, kötszer, csipesz), a „sérülés” játékos keretek közötti ellátása (kullancs csípés, méh csípés) hozzájárult önellátásuk fejlődéséhez.

Búcsúzóul eseményképek, betűrejtvények (értelmi képességeknek megfelelően) megfejtésével közösen fogalmaztuk meg, hogy mi is vár még rájuk a túra folyamán.

A gondolkodtató, ügyességet előtérbe helyező feladatokat a túrázók teljesítették. A „Tanácsadó házikó” állomáson a csapatok olyan ismereteket szereztek, elevenítettek fel, melyek segíthetik őket a mindennapi életben.

2. állomás „A fák titkai”

A túrát megelőző napokban az iskola parkjának erdővel borított részén alakítottunk ki egy „labirintust” melyen ügyességi feladatokat teljesítve érték el a csapatok az „A fák titkai” nevű állomást. Feladatként környezetünk erdei növényzetének megismerése illetve felismerése volt. Természetesen a tanulók meglévő ismereteire is támaszkodtunk, mert a túra igazi célja a meglévő elméleti ismeretek alkalmazása a gyakorlatban.

Az eredeti forgatókönyvben mindenki a növényeket eredeti élőhelyén kereste

volna fel, de sajnos a megnyitót egy nagy zápor elmosta és az erdei szakasz ennek következtében nagyon sáros lett. A problémát - társként kapott nyugdíjas kollégánkkal, úgy

oldottuk meg, hogy a fák és cserjék egy-egy jellemző darabját, részét előre odakészítettük (ág, törzs, kéreg) és azokat kellett felismerni. Természetesen segítettünk mindenkinek, és segítséget nyújtottak a pályázati úton vásárolt nagyon szép képekkel illusztrált könyvek is. A felismert növények nevét tartalmazó papírlapot párosították a növényvel. Ezen kívül a legjobb „szemű” tanulók évgyűrűket számoltak.

3. állomás

„Nyitott szemmel”

A „Nyitott szemmel” állomáson különböző játékos feladatokkal vártuk a tanulókat. Madarakkal ismerkedtek a tanulók és velük kapcsolatosak voltak a feladatok is.

Először találos kérdések alapján, majd képek alapján kellett különböző, számukra ismerős és kevésbé ismert madarakat beazonosítani. Olyan madarak képeit láthatták elsősorban, melyekkel nap mint nap találkozhatnak közvetlen környezetükben. Megbeszéltük a madarak jellemző tulajdonságait, először azokat, amelyeket a tanulók már tanultak, majd kiegészítettük ezt a tudást számtalan érdekességgel és hasznos információval, amit a túrára kapott új könyvekkel azonnal be is mutathattunk számukra. Kitértünk a madarak hasznosságára, esetleges károkozásaikra, és arra hogy a madarak miért fontosak a számunkra. Foglalkoztunk a madárvédelemmel, megbeszéltük, hogy mikor mit tehetünk értük.

Az elméleti feladatok zárása egy madár puzzle képének helyes kirakása és megnevezése volt.

A második részben madármegfigyelést végeztünk. Távcövekkel figyeltük meg az éppen előttünk és felettünk szálló madarakat. Szerencsére sok madarat láthattunk, mert az állomásunk egy erdő és egy kaszáló mellett volt.

A tanulók örömmel tevékenykedtek nálunk, élvezték a feladatokat. Alaposan felkészülve érkeztek a csapatok, és biztosan számos új információt is gyűjtöttek.

Célunk éppen ez volt. A gyerekek ismerjék meg a közvetlen környezetüket, az ott élő madarakat. Rendelkezzenek alapvető ismeretekkel a madarokról és a feladatok megoldásával bővítsék tudásukat.

4. állomás

„Szántó- vető” szorgoskodó emberek

A 4. állomásra érkező vándorok megismerkedtek a természetes növények és tárgyak, ruházati eszközök segítségével a szántó-vető emberek életével, világával, szokásaival. Lehetőség volt jelmezbe öltözni ruhaválogatás után, ahol vidám képek készültek. A betűkirakó és a színes képek segítségével könnyen egyeztették a gabonaféléket. A beszélgetésünk során a csapatok elmesélték a szántóföldön látott

növényeket.

A kosarakban elhelyezett termések (búza, kukorica, árpa, zab, napraforgó, repce) és a háziállatok kapcsolata során megbeszéltük melyik mit eszik, hol az élőhelye.

A túrázók szókinése bővült, új fogalmakkal ismerkedtek meg: régi

etető, itató, szakajtó, népies ruházat, házkörüli tevékenységek. A csoportos munka keretében a falura és a városra jellemző képeket szortírozhatták, ahol kiválóan segítették egymást szavakkal és utasítással. Önkéntes fiataljaink gördülékenyen vettek részt a gyermekekkel való közös munkában. A szervezési és előkészületi feladatok segítettek céljaink elérésében, a balesetmentes és tartalmas tapasztalatszerzésben.

5. állomás

„Fűben- fában orvosság”

A „Fűben-fában orvosság” állomáson a népi gyógyászatban felfedezett és alkalmazott módszerekkel, termékekkel ismerkedhettek meg a túrázók.

Bemutatásra kerültek az eredeti állapotban megjelölhető gyógynövények: körömvirág, kamilla, menta, citromfű, aloé vera, levendula, bodza, kakukkfű, rozmaring. Ismerkedtek jellemzőikkel, felhasználási lehetőségeikkel és gyógyhatásaikkal. Egyeztettek azokat képes és szárított változatukkal. A számukra már ismert növényekről megosztották velünk tapasztalataikat, tudásukat.

bem
utat
ott

növényekből gyógyteák készültek, amelyeket ízlelés alapján próbáltak felismerni. Az általuk családi környezetben rendszeresen

fogyasztott teákat ügyesen beazonosították. Az eredményes feladatmegoldások után jutalmul kóstolhattak olyan ételeket, amelyek gyógynövények felhasználásával készültek: bodzás palacsinta, levendulás keksz. Kíváncsian kóstolgatták az új ízeket, amelyek a legtöbb tanuló és felnőtt tetszését elnyerte.

A jól bevált, őseink által felfedezett és alkalmazott gyógynövények rendszeres használatára próbáltuk felhívni a résztvevők figyelmét és igyekeztünk arra ösztönözni mindenkit, hogy a mindennapi életükben szükség esetén bátran használják a természet adta „kincseket”.

Igazán nagy sikert a méhészek által kínált különböző ízű és állagú mézek arattak, a gyerekek nem tudtak betelni, kóstolhatták keksszel, vagy éppen csak natúr, kiskanállal. Beszélgettek közben a méhekről, hasznukról.

6. állomás „Őrizd a múltat”

Pungor Zoltán igazi néptanító volt a falusi iskolákban. Számos díjjal, kitüntetéssel ismerték el a munkáját, átvehette a Községi kultúráért díjat is. Ő szervezte meg a színhátszást a faluban, vezényelte a kórust.

A csemeszkopácsi Pungor Zoltán múzeumban a pincétől a padlásig jelentős néprajzi anyag látható. Itt helyezték el *dr.*

Ferencz Károly hagyatékát: ásvány- és kőzetgyűjteményét, Afrika- emlékeit, preparátumait. A múzeum a XIX. és XX. század fordulójának paraszti, falusi életmódot megjelenítő tárgyait is bemutatja, tematikus csoportosítással.

A túrázó csapatok megismerhették a szoba, konyha, kamra bútorait, használati tárgyait, a szántóföldi gazdálkodás, a gabonatermesztés, cséplés, magtisztítás korabeli eszközkészletét; a női és férfi ünnepi viseletet; valamint az életformához kapcsolódó textíliák, varrottasok - pl. hímzett keresztelők terítő, jegykendő, len vagy kendervászon szőttes törülközők, zsákok - formavilágát. Láthatók családi (kicsi és nagyított) fényképek, csoportképek, rajzos portrék az elmúlt időkből. Megismerhettek néhány, ma

már használatból kikopott érdekes tárgyat: kaszkalapáló széket, kaszkalapáló tuskót, csizmahúzó- szolgafát. Érdekesnek találták a mázas és mázatlan kerámiaedényeket is.

7. állomás „Egy kis gyöngyszem”

A Csigatúra 7. állomása a csempeszkopácsi Szent Mihály templom volt.

A túrázó csapatokkal a megérkezésük után ismertettük az állomás témáját, illetve közösen átbeszéltük azokat a viselkedési normákat (csend, keresztvetés, elmerülés), amelyek a templomba való belépéskor „életbe lépnek”. Azon gyermekeket, akik nem tudtak keresztet

vetni, nekik megmutattuk, hogy kell és biztosítottuk őket, hogy nyugodtan megtehetik függetlenül attól, hogy járnak-e templomba, vagy sem.

Ezután a gyermekek azt a feladatot kapták, hogy a rendelkezésre álló eszközökkel (ceruza, papír, gyurma) alkossanak valamit az állomással

kapcsolatosan. A leggyakoribb témája a „műveknek” maga a templom, illetve a kereszt, mint jelkép volt, de készült kehely, ostya is.

Munkájukat lelkesedésük, hozzáállásuk és aktivitásuk alapján maximum 5 csigapénzzel értékelte az állomásvezető.

Miután végeztek az alkotó feladattal, betekintést nyertek a környék kincsének tekintett templomba, ahol Cziráki István helyi önkéntes várta ket

és mesélt nekik a templom történetéről és a kor jellegzetességeiről.

Ezután a gyerekek a túra végeztéül visszaindultak az iskolához.

Kísérő rendezvények, tevékenységek:

- fúvószenekari megnyitó
- íjászkodás a kastély parkjában
- lángos-tízórai
- lovaskocsikázás
- Csiga-ház ajándékokkal
- ebéd a célba érkezéskor

